

Seznam zkušebních okruhů k SZZ z pedagogiky s vyznačenými okruhy, k nimž jsou formulované portfoliové úkoly do společné části portfolia

Pro studenty, kteří studují Učitelství pro 1. stupeň na PedF UK od roku 2019 Platné od AR 2023/2024 do odvolání

U okruhů 1 – 10 se předpokládá u SZZ diskuze nad níže uvedenými portfoliovými úkoly. U okruhů 11 – 20 může student využít materiály z portfolia (viz informace k pedagogicko-psychologickému portfoliu a průběhu SZZ).

1. Cíle vzdělávání

Doložte na přípravě na výuku (zprostředkování nového učiva VO Člověk a jeho svět), že rozumíte vztahu mezi cílem vzdělávání, učivem a hodnocením. Dále se vyjádřete k této přípravě vzhledem k aktuálním strategickým a kurikulárním dokumentům, způsobům plánování a přípravě na výuku a k typu stanovených výukových cílů. Přípravu není nutné realizovat.

V přípravě uveďte/doložte

- obecné cíle, ke kterým daná příprava vede (- z oblasti VO Člověk a jeho svět, případně i z oblasti klíčových kompetencí a průřezových témat; - pokud je relevantní, poukažte na souvislost obecných cílů hodiny a Strategie 2030+ či jiných strategických dokumentů)
- - konkrétní výukové cíle z oblasti VO ČJS
- - o jaké typy cílů se jedná (opřete o teorii vzdělávacích cílů – viz klíčová slova)
- - Jak může učitel zjistit, zda bylo/bude cílů dosaženo? Jak získají žáci zpětnou vazbu o jimi dosažených cílech?
- - Jsou použité metody a postupy a hodnocení v přípravě v souladu s cíli?
- - Jakým způsobem jste lekci plánoval/a a jak tento postup hodnotíte?

2. Obsah vzdělávání

Doložte na přípravě na výuku (Člověk a jeho svět), že se orientujete v RVP ZV a ŠVP (viz klíčová slova). V přípravě aplikujte poznatky z oblasti individualizace obsahu při plánování výuky. Přípravu není nutné realizovat.

3. Výuková komunikace

Doložte videonahrávkou či sestřihem videonahrávek z vámi realizované výuky či výukové komunikace s žákem (nejvýše 8minutová nahrávka nebo soubor nahrávek), že uplatňujete efektivní a respektující výukovou komunikaci. K ukázce přiložte její reflexi, ve které se vyjádříte k ukázce vzhledem k její efektivitě, použitým otázkám učitele (vás), interakci učitele (vás) a žáků a případně žáků navzájem, způsobu řízení komunikace, participaci žáka/žáků na výukové komunikaci, vztahové rovině ve výukové komunikaci, typu použitých komunikačních prostředků, použití popisného a/či posuzujícího jazyka, případně i k práci s chybou.

4. Metody výuky a organizační formy výuky

Přiložte 3 vaše přípravy na výuku (maximální rozsah všech tří příprav dohromady 10 stran). Na nich demonstруйте širší svého metodického inventáře. Pojmenujte použité metody (postupy, strategie, metody, techniky) podle teorie výukových metod a strategií (viz také klíčová slova k SZZ okruhu a doporučená literatura). Jaký potenciál mají vybrané metody z perspektivy klíčových kompetencí a učiva dané vzdělávací oblasti? Jak a čím přispívají k aktivizaci žáků? Které z nich lze využít pro individualizaci a diferenciaci výuky?

5. Individualizace výuky

Na základě přiložené kazuistiky zpracujte návrh plánu pedagogické podpory. V kazuistice vyberte 3 oblasti, na které by bylo vhodné zaměřit podporu, formulujte pro ně konkretizované cíle, kterých by mělo být prostřednictvím podpůrných opatření dosaženo. Navrhněte podpůrná opatření k podpoře vzdělávání žáka a jeho začlenění v kolektivu směřující k naplnění stanovených cílů. Navrhněte způsoby ověření dosahování cílů PLPP.

Kazuistika:

Jirkovi je 8 let a navštěvuje druhý ročník základní školy. Jirka v prvním ročníku často chyběl z důvodu opakujících se respiračních onemocnění. Jirka má potíže se soustředěním pozornosti, snadno se nechá vyrušit nepodstatnými podněty. Soustředit na činnost se dokáže v porovnání se spolužáky soustředit kratší dobu. Jeho pracovní tempo je pomalejší, rychleji se unaví. Když má pocit, že nestíhá dokončit zadanou práci, má tendence k emotivním reakcím a rezignaci – rozpláče se nebo přestane pracovat a lehne si na lavici. Ostatní žáci začínají jeho chování komentovat s tím, že se chová „jako mimino“. Jirka se začíná kolektivu třídy stranit, přestávky většinou tráví sám. Jirka se velmi zajímá o ryby, chodí rybařit s dědečkem, rád o svých zážitcích z ryb vypráví paní učitelce. V tělocviku je Jirka méně obratný než jeho spolužáci, paní učitelka si začíná všimnout, že i při něm začínají mít jeho spolužáci poznámky na Jirkův účet.

6. Hodnocení procesů a výsledků učení

Doložte užití formativního hodnocení ve vaší výuce (videoukázkou (max. 4 minuty dlouhou) nebo písemným dokladem).

K dokladu uveďte komentář:

- Jaký význam mělo použití této metody/techniky formativního hodnocení? Jaký je vztah stanoveného výukového cíle a této metody hodnocení? Je potřeba vzhledem ke stanovenému cíli doplnit tuto metodu hodnocení jinou metodou hodnocení? Proč ano/ne. Apod. Komentář připravte s oporou o klíčová slova k danému okruhu SZZ.

- Jakou profesní výzvu si v oblasti hodnocení dáváte?

Odpovězte s uvedením příkladů z realizace výuky, kterou dokládáte ve videoukázce či jiném vloženém materiálu: Ukázala se jmenovaná pozitiva a rizika při realizaci? Jaké další výhody a nevýhody užití této metody se ukázaly? Jak bylo/bude potřeba v budoucnu reagovat? V čem chcete pokračovat? Co byste příště udělal/a jinak a proč atd.

7. Rozvoj počáteční čtenářské gramotnosti

1. Zpracujte podrobný scénář výukové jednotky (část hodiny, hodina, výukový blok), která zahrnuje užití metody a) analyticko-syntetické, b) genetické, c) inovativní.

Volíte buď a), nebo b), nebo c).

2. Výukovou jednotku zrealizujte.

3. V komentáři:

- Proveďte reflexi realizace této výukové jednotky.

- Popište znaky zvolené metody (využijte pojmů z vámi zvolené klasifikace výukových metod).

- Uveďte pozitiva a rizika použití této metody obecně. Následovně konkretizujte s uvedením příkladů z realizace hodiny: Ukázala se jmenovaná pozitiva a rizika při realizaci? Jaké další výhody a nevýhody užití této metody se ukázaly? Jak bylo/bude potřeba v budoucnu reagovat? V čem chcete pokračovat? Co byste příště udělal/a jinak a proč atd.

- Jaký byl cíl výukového bloku? Je s ním použití dané metody v souladu?

8. Rozvoj počáteční písařské gramotnosti

1. Zpracujte podrobný scénář výukové jednotky (část hodiny, hodina, výukový blok), která zahrnuje nácvik nového psacího tvaru zvoleného písmene z hlediska a) přípravy na psaní, b) hygienických návyků c) realizace vlastního psaní d) hodnocení písařského výkonu.

Zahrnete všechny kroky a), b), c) i d)

2. Výukovou jednotku zrealizujte.

3. V komentáři:

- Proveďte reflexi realizace této výukové jednotky.

- Popište znaky písma. Odůvodněte jejich použití.

- Uveďte pozitiva a rizika nácviku písařské dovednosti obecně. Následovně konkretizujte s uvedením příkladů z realizace hodiny: Ukázala se jmenovaná pozitiva a rizika při realizaci? Jaké další výhody a nevýhody se ukázaly? Jak bylo/bude potřeba v budoucnu reagovat? V čem chcete pokračovat? Co byste příště udělal/a jinak a proč atd.

- Jaký byl cíl výukového bloku?

9. Rozvoj přírodovědné gramotnosti na 1. stupni ZŠ

Jako součást navržené badatelské aktivity vytvořte pracovní list a navrhněte možnosti jeho využití a hodnocení v rámci rozvoje přírodovědné gramotnosti.

V přípravě uveďte/doložte

- výukové cíle z oblasti VO ČJS v rámci rozvoje přírodovědné gramotnosti

- konkrétní výukové cíle pro navržený úkol v rámci badatelského vzdělávání na 1. stupni ZŠ

- metody a formy výuky využití v rámci navržené badatelské aktivity

- možnosti využití navržené badatelské aktivity a korespondujícího pracovního listu ve výuce prvouky a přírodovědy, v rámci rozvoje přírodovědné gramotnosti

- způsoby hodnocení výsledků navržené badatelské aktivity a pracovního listu

10. Rozvoj společenskovední gramotnosti na 1. stupni ZŠ

Práce s příběhem nebo artefaktem pro výuku historického učiva

• Určete historické téma

• Představte velkou myšlenku, kterou má práce s příběhem nebo artefaktem zprostředkovat

• Zdůvodněte výběr tématu vzhledem k aktuální situaci a zkušenostem žáka

• Zformuluje cíl, kterého má žák dosáhnout a propojte jej s výstupem VO Člověk a jeho svět nebo průřezovým tématem RVP ZV.

• Představte postup práce:

- vstupní otázky pro kontakt žáka s tématem

- úkoly, které bude žák plnit, doložte jejich propojení s cílem

- potenciální rizikové momenty a témata

- postup minimalizace rizik, péče o psychické bezpečí žáků

• Navrhněte postup hodnocení dosažení cíle

11. Pojetí dítěte a dětství

12. Žák primární školy

13. Učitel a jeho profese

14. Primární škola v systému vzdělávání

15. Koncepce výuky

16. Školní třída jako sociální skupina, klima třídy

17. **Motivace žáka ve výuce**
18. **Řízení třídy**
19. **Hodnoty ve výchově a výchova k hodnotám**
20. **Spolupráce školy s rodinou a dalšími partnery školy**